

בועידת הסופרים החרדים בלודז

דיבר עוד בועידה ישעיה כלודניק על ההת-
להבות דתית. את באום הנעילה נשא דר. יעקב שלוסר.
הועידה החליטה על יסוד של הספרות סופרים אנודתיים בשם
-א-ל-ף- (ראשי תיבות של כמה משפטים באודיש. כמו אנודיסטישע
ליטעראטור פריינד, אנודיסטישע ליטעראטור פראיינדיגונג וכו' וכו' -
למה דוקא באודיש. סוד כמות של המחליטים). התסדרות מארצות
בזכות את הסופרים ואת ידידיהם. מיסוד קיץ ספרותית. הוצאת ספרים
וקובעת פרס ספרותי. מרכז ההסתדרות נמצא בלודז. במועצה האדמיני-
טראטיבית יבחרו מאה חברים. בתנ"ח 30. בעוד המועד 9 חברים
ההסתדרות מבקשת את חבריה מתוך חברי אגודת ישראל. צא"י וכו'.
של יד ההסתדרות המעלגת הועדות הבאות: (1) ועדת משפטים,
(2) ועדת חינוך; (3) ועדת היסטוריה; (4) ועדת הספרות הישנה; (5) ועדת
הרובוט; (6) ועדת השפה (איו"ז - המשרכת); (7) ועדת אפולוגטיקה;
(8) ועדת לפיתוח כוחות ספרותיים צעירים; (9) ועדת לספרות מדע;
(10) ועדת ארכיון.

החנהלה נבחרת על ידי ועדות הסופרים. שמחיקות לכל
המחות פעם בשנתיים. המועצה האדמיניסטרטיבית נבחרת על ידי
החנהלה.

למ-א-ל-ף- היה כמה ספרותית-חברתית. אשר חצא לאור
לזמנים קבועים. הועידה דורשת מהסופרים החרדים. שיכוננו את עבודתם
יותר לחיבור ספרים לנער ולילדים. שיאספו את כתביהם אשר יש להם
ערך של קיימא. כדי יוכלו להוציא אותם לאור למען הנוער. שיכתבו
ספרים של חיבורים גדולים. כדי שיהיה מיד חומר קריאה כשכיל הנוער.
הועידה בחרת להנהלה את החברים דלהלן: א. מ. רובובי. א. ב.
אקסמן. א. ג. פרידנאן. א. ז. פרידמן. א. שטיינר. א. מ. קרונגר, א.
שניידר. דר. ב. סלר. הרב דוד מינצברג, ד. פלינקר. ז. ליסקר. ח. ל.
אדיליאן. י. ל. גרשט. דר. י. שלוסר. י. צ. יוסקוביץ. י. לוי. י. רביץ.
י. עמיס. י. פורסטמן. לי. הורוויץ. לי. טרוס. דר. מ. רוזנר. מ. קניג.
הרב נ. אקסמן. נ. ברלינגר. מ. לוי. מ. לנדברג. הרב ש. ר. לאסר.
הרב ש. שזוקסטר. ש. רוטשטיין.

התלקח ויכוח חריף רוב ענין סביב הבעיה של ספרות יהו-
הרב שמואל דוד לאסקי דיבר על השקפת
היהדות על ספרות ועתונות. הסופר החרדי - הוא אמר -
אין לו רק תפקידים אמנותיים. עיקר מטרתו היא לתוך את
הדור. בכל מה שהוא כותב צריכים להכיר את הנקודה היהודית
הדתית. הספרות מלאכת שמים היא ומטעם זה אחראית מאד.
א. ז. פרידמן אמר בין השאר: ספרות אצל הסופר
החרדי אינה המסרה אלא רק אמצעי לקרב את הנוער
למקור היהדות. מלאכת הסופר צריכה להיות עבודה של הפצת
יהדות ברבים. ספרות חרדית בלי סנדנציה לאו שמה ספרות
חרדית.

י. ל. אורליאן דיבר בטון חריף מאד. הוא ביקר
קשות את הסופרים הכותבים רק לשם אמנות. הוא ביקר כמו
כן את אלה הכותבים כשביל ילדים ואינם מבינים את הדברים
כהלכתם.

עורך "דאס יודישע טאנבלאט" דוד פלינקר
ענה לתוקפים ואמר: החקפה זו על הספרות החרדית היתה
במקומה אילו היתה לנו כבר באמת ספרות חרדית. אבל לבקר
דבר שהוא בבחינת רך הנולני. ולהגביל אותו לא יביא לתוצאות
טובות. הסופר צריך להיות בעל העזה. הוא צריך לחשוב באופן
כנה ולכתוב באופן כנה.

ישראל עמיאט הגן כמו כן על הסופרים לשם
אמנות. אי אפשר לצוות למשורר שיצחק. כשנשמחו בוכה.
משורר אינו יכול לכתוב לפי הזמנה. עמיאט מסתמך על חקר-
סת הזתב בספרדי. כשבדולי ישראל כתבו גם שירי חול.
א. מ. רובובי יוצא בחריפות נגד הראיה האחרונה
של עמיאט והוא מתקיף קשות את "האמנים". לעזרת רובובי
יצאו עוד כמה צירים. דבריהם היו חריפים. עד שקם א. ב.
אקסמן והעיר ש-אנשי שלומנו" הסופרים בעצמם צריכים
להתייחס יותר בכבוד ובאהבה לדברי הסופרים חבריהם.

ויכוח חריף התלקח כמו כן סביב ענין אחר של סדר
היום. והוא שאלת הכתיב של אידיש. הסופרים הח-
רים בסולין שלח מצאו לנחון להתווכח על שאלת לשון הקו-
דש. ישבו והתווכחו ברצינות הרבה שעות על כתבי האודיש.
כאילו בזה היתה תלויה גאולת היהדות. ולא נתקררה דעתם עד
שעמדו והחליטו לקרוא לועידה מיוחדת לשאלת הכתיב האודיש
עם ה"ספיץ" לענין זה. ד"ר שלמה בירנבוים. השתתפו בוויכוח
מנהל בית ספר "בית יעקב" צלודז נסע ברלינגר. ויום ורוח
החיים של הועידה עורך "בית יעקב" אליעזר פרידנאן. שניהם
הגינו בהתלהבות מרובה על הכתיב האודיש של ד"ר שלמה
בירנבוים. נציג יו"א בועידה דר. מאקס וויינרייך. הציע כתיב
אחיד לכל כותבי אודיש. בו יקחו בחשבון גם הצעותיו של דר.
שלמה בירנבוים. חסדי בירנבוים התנגדו לכך. בטענם שכתוב
זה מיוסד על יסודות יהודים דתיים. לבסוף נחבלה החלטה
לקרוא בענין זה ועידה מיוחדת.